

Türkiye’de İlaç Sektörüne Yönelik Ar-Ge Destek ve Teşvikleri

İçindekiler

Yönetici özeti	3
Türkiye'nin 2023 Vizyonu ve İlaç Sektörüne Yönelik Hedefler	4
İlaç Sektöründeki Ar-Ge Merkezleri	5
Teknoloji Geliştirme Bölgeleri	6
İlaç Sektörüne Yönelik Ulusal Nakit Destekler	7
İlaç Sektörüne Yönelik Avrupa Birliği Destekleri	9
Teknoloji Platformları	10

Yönetici özeti

Türkiye’de Ar-Ge ve yenilik faaliyeti yürüten şirketler, ülkemizde yürürlükte olan Ar-Ge mevzuatı ve hibe destek programları kapsamında sağlanan vergisel teşvik ve desteklerden yararlanabilmektedir. Söz konusu destek ve teşviklerden faydalanmak isteyen şirketler en çok, Ar-Ge merkezi belgesi alma, teknoloji geliştirme bölgelerinde konumlanma ve/veya kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projeleri yürütme yollarını seçmektedir. “İlaç sektörü”nde faaliyet gösteren şirketler tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri kapsamında da söz konusu destek ve teşviklerden yararlanılması mümkündür.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın verilerine göre 2014 yılı Ekim dönemi itibarı ile Türkiye’de faal olan 165 tane Ar-Ge merkezi bulunmakta olup, ilaç sektöründe Ar-Ge merkezi belgesi sahibi şirketlerin sayısının tüm Ar-Ge merkezleri içerisinde %6’lık bir orana sahip olduğu görülmektedir. İlaç sektöründe ilki 2008’de kurulan Ar-Ge merkezi sayısı yıllar bazında artış göstermiş ve 2012’de 5 olan bu sayı 2014’te 10’a çıkmıştır. 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında, Ar-Ge merkezlerinde istihdam edilebilecek en az tam zaman eş değer Ar-Ge personeli sayısının 50’den 30’a düşürülmesi ile birlikte de önümüzdeki yıllarda ilaç sektöründe birçok şirketin Ar-Ge merkezi belgesi almak üzere Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’na başvuru yapması beklenmektedir.

İlaç sektöründeki Teknoloji Geliştirme Bölgeleri’nde faaliyet gösteren şirketlerin sayısının ise diğer sektörlerle karşılaştırıldığında oldukça az olduğu gözlemlenmektedir. 2015 yılında Türkiye’de faal olan 44 Teknoloji Geliştirme Bölgesi’ndeki 3233 şirketten sadece %1’inin ilaç sektöründe faaliyet gösterdiği belirlenmiştir. Bu durum, genellikle ilaç sektöründeki şirketlerin Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerini kendi üretim alanlarına yakın yerlerde yürütmeyi tercih etmelerinden kaynaklanmaktadır.

Ülkemizde, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK); Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı; TTGV; KOSGEB; Kalkınma Ajansları özel sektör kuruluşlarının proje bazlı Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine geri ödemesiz (hibe) destek sağlayan kurumlar arasındadır. İlaç sektöründe Ar-Ge ve yenilik faaliyeti yürüten şirketler, söz konusu faaliyetlerini projelendirmek suretiyle ilgili kuruluşların proje bazında sağladığı hibe desteklerden yararlanabilmektedir. Son yıllarda TÜBİTAK tarafından ilaç sektörüne özel proje teklif çağrılarının açıldığı ve özellikle biyobenzer ilaçların ülkemizde geliştirilmesinin teşvik edildiği görülmektedir. Ayrıca, Avrupa Komisyonu Türkiye’deki şirketlerin Avrupa Birliği çapında başarılı Ar-Ge ve yenilik projelerine AB üyeleri ile eşit şartlarda hibelerden yararlanma imkanı sunmaktadır. Ayrıca, 2014-2020 arasında yürürlükte olacak Horizon 2020 Programı’na Türkiye’den katılım oranının, Ulusal İrtibat Noktası TÜBİTAK tarafından gerçekleştirilen tanıtım ve yaygınlaştırma faaliyetleri, önceki programlarda elde edilen tecrübeler, Avrupa’daki kurumlar ile kurulan işbirliği ağları ve artan farkındalık sayesinde 2007-2013 yıllarında yürütülen 7. Çerçeve Programı’na göre artış göstermesi beklenmektedir.

Türkiye’nin 2023 hedeflerine ulaşmasında kilit rol oynayacak olan ilaç sektöründe, Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine sağlanan destek ve teşvikler, sektördeki potansiyeli harekete geçirecek, ilaç sanayinin büyümesine önemli katkı sağlayacaktır.

Türkiye'nin 2023 Vizyonu ve İlaç Sektörüne Yönelik Hedefler

Türkiye'nin 2023 Vizyonunu gerçekleştirmek için belirlediği 4 sosyo-ekonomik hedeften biri "Yaşam Kalitesinin Yükseltilmesi"dir. Bu hedefe ulaşabilmek için "Sağlık ve Yaşam Bilimleri Alanında Yetkinleşme" aşılması gereken temel eşiklerden biri olarak belirlenmiştir. Bu yetkinliği kazanmak için öncelik verilmesi gereken teknolojik faaliyet konularında ise ilaç sektörüne önemli görevler düşmektedir. İlaç sektörüne yönelik olarak belirlenen öncelikli teknolojik faaliyet konularına aşağıda yer verilmektedir.

- İnsan sağlığını korumak ve tedavi amacıyla, 'rekombinant DNA teknolojisi' kullanarak yeni moleküller geliştirebilmek ve bu molekülleri temel alan aşı ve ilaçlar geliştirip üretebilmek.
- İlaçların hedeflenen etkiyi hedeflenen noktada (örneğin, sadece hedef alınan kanserli hücrelerde) yaratabilmesi için, yeni, 'kontrollü ilaç salım sistemleri' ile 'ilaç taşıyıcı sistemler' geliştirebilmek.
- Yeni moleküler simülasyon modelleri ve bilgisayar destekli ilaç tasarım [CADD] teknikleri kullanarak özgün bileşikler tasarlayabilmek; ve 'kombinatoryal kimya' ile 'HTS [high throughput screening]' teknikleri gibi yeni teknikler kullanarak, çok daha hızlı ve ucuzca, ilaç adayları belirleyerek yeni ilaçlar geliştirebilmek.

Türkiye'nin
2023
Vizyonunu
gerçekleştirmek
için belirlediği 4
sosyo-ekonomik
hedeften biri
"Yaşam Kalitesinin
Yükseltilmesi"dir.

Türkiye'de öncelikli faaliyetlerin temelindeki stratejik teknolojiler 8 ana başlık altında toplanmıştır: Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Biyoteknoloji ve Gen Teknolojileri, Nanoteknoloji, Mekatronik, Üretim Süreç ve Teknolojileri, Malzeme Teknolojileri, Enerji ve Çevre Teknolojileri, Tasarım Teknolojileri. Dolayısıyla, ülkemiz için stratejik teknoloji alanlardan biri olan Biyoteknoloji ve Gen Teknolojileri konusunda ülkemizi 2023 hedeflerine taşıyacak öncelikli teknoloji faaliyetlerinden ikisi İlaç Tarama ve Tasarım Teknolojileri ile Terapötik Protein Üretim Teknolojileri ve Kontrollü Salım Sistemleri olarak belirlenmiştir.

İlaç Sektöründeki Ar-Ge Merkezleri

5746 sayılı “Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun” kapsamında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Ar-Ge Merkezi Belgesi verilen işletmelere, Ar-Ge ve yenilik projeleri ile ilgili olarak yaptıkları harcamalar üzerinden destek ve teşvikler sağlanmaktadır.

2008 yılında yürürlüğe giren 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Türkiye’de Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri yürüten şirketler için aşağıda sıralanan önemli vergisel teşvik ve destekler sağlanmıştır:

- Ar-Ge harcamaları üzerinden %100 Ar-Ge indirimi,
- Ar-Ge ve destek personelinin ücretleri üzerinden gelir vergisi stopajı teşviki,
- Ar-Ge ve destek personelinin ücretleri üzerinden sigorta primi işveren hissesi desteği,
- Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine ilişkin düzenlenen kağıtlar üzerinden damga vergisi istisnası.

Söz konusu destek ve teşviklerden faydalanmak için işletmeler bünyesinde yürütülen projelerin teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde yürütülmesi veya kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından, Ar-Ge projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenmesi veya şirketlerin rekabet öncesi işbirliği projeleri yürütmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, Ar-Ge merkezi belgesine sahip işletmeler Ar-Ge indirimi, gelir

vergisi stopajı teşviki, sigorta primi işveren hissesi desteği ve damga vergisi istisnasından Kanunda belirtilen koşullar doğrultusunda faydalanabilmektedir.

Ar-Ge merkezi belgesi Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilmekte olup Ar-Ge merkezi belgesinin alınması için gereken temel şartlar “Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği”nde aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

- Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin yurtiçinde gerçekleştirilmesi,
- Ar-Ge merkezinde en az 30 tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli istihdam edilmesi,
- Başvuru yapan işletmenin yeterli Ar-Ge yönetimi ile teknolojik varlıkları, Ar-Ge insan kaynakları, fikri haklar, proje ve bilgi kaynakları yönetim yeteneği ve kapasitesinin bulunması,
- Şirketin Ar-Ge merkezi personelinin Ar-Ge merkezinde çalıştığı fiziki kontrolünü yapacak mekanizmalara sahip olması,
- Ar-Ge merkezinin konusu, süresi, bütçesi ve personel ihtiyacı

tanımlanmış Ar-Ge ve yenilik program ve projelerinin bulunması,

- Ar-Ge merkezinin ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş olması ve tek bir yerleşke veya fiziki mekan içinde yer alması,
- Ar-Ge merkezinin, 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu’na göre kurulan “Teknoloji Geliştirme Bölgeleri” dışında yer alması gerekmektedir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayınlanan Ar-Ge Merkezi İstatistiklerine göre Türkiye’de Ekim 2014 itibarı ile 165 tane faal Ar-Ge merkezi bulunmaktadır. Faal olan Ar-Ge Merkezlerinden 10 tanesi (%6,06) İlaç sektöründe faaliyet göstermekte olup, sektörel bazda değerlendirildiğinde ilaç sektörü Ar-Ge merkezi dağılımında otomotiv yan sanayi, savunma sanayi, yazılım, kimya, makine ve teçhizat imalatı ve dayanıklı tüketim mallarından sonra 7. sırada yer almaktadır. İlaç sektöründe faaliyette bulunan ve Ar-Ge merkezi belgesine sahip şirketler aşağıda belirtilmiştir.

İlaç Sektöründe Ar-Ge merkezi belgesine sahip işletmeler

No	Ar-Ge Merkezinin Adı	İli	Belge Tarihi
1	Abdi İbrahim İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş.	İstanbul	27.11.2008
2	Bilim İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Kocaeli	17.02.2009
3	Deva Holding A.Ş.	Tekirdağ	17.05.2010
4	Koçak Farma İlaç ve Kimya Sanayi A.Ş.	Tekirdağ	01.11.2013
5	Mustafa Nevzat İlaç Sanayi A.Ş.	İstanbul	19.06.2012
6	Nobel İlaç A.Ş.	Düzce	22.01.2014
7	Pharmactive İlaç A.Ş.	Tekirdağ	03.06.2014
8	Sanovel İlaç San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	12.12.2013
9	VSY Biyoteknoloji ve İlaç Sanayi A.Ş.	İstanbul	20.08.2014
10	Zentiva Sağlık Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Kırklareli	25.06.2009

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri

2001 yılında yürürlüğe giren 4691 sayılı “Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu” kapsamında kurulan Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, yüksek/ileri teknoloji kullanan ya da yeni teknolojilere yönelik firmaların, belirli bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü ya da Ar-Ge merkez veya enstitüsünün imkanlarından yararlanarak teknoloji veya yazılım ürettikleri/geliştirdikleri, teknolojik bir buluşu ticari bir ürün, yöntem veya hizmet haline dönüştürmek için faaliyet gösterdikleri ve bu yolla bölgenin kalkınmasına katkıda buldukları, aynı üniversite, yüksek teknoloji enstitüsü ya da Ar-Ge merkez veya enstitüsü alanı içinde veya yakınında; akademik, ekonomik ve sosyal yapının bütünleştiği siteyi veya bu özelliklere sahip teknoparkı ya da teknokenti ifade etmektedir.

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri’nde faaliyette bulunan şirketlere sağlanan destek ve teşvikler Kurumlar Vergisi İstisnası, Gelir Vergisi İstisnası, Sigorta Primi Desteği ve KDV İstisnası olarak düzenlenmiş olup, söz konusu destek ve teşviklerden yararlanabilmek için, Şirketlerin 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu’nda belirtilen Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde konumlanması (yeni bir şirket kurmak/ mevcut şirketlere bağlı bir şube açmak suretiyle) gerekmektedir.

Nisan 2015 itibarı ile Türkiye’de 59 tane Teknoloji Geliştirme Bölgesi kurulmuş olup, bunlardan 44 tanesi yerleşik 3.233 işletme ile faaliyetine devam etmektedir. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyette bulunan firmaların sektörel dağılımına bakıldığında, “yazılım” %39, “bilgisayar ve iletişim teknolojileri” %19 oranı ile ağırlıklı sektörleri oluşturmaktadır. İlaç sektöründeki şirketler ise tüm sektörler arasında %1’i oluşturmaktadır.

Nisan 2015 itibarı ile Türkiye’de 59 tane Teknoloji Geliştirme Bölgesi kurulmuş olup, bunlardan 44 tanesi yerleşik 3.233 işletme ile faaliyetine devam etmektedir.

İlaç Sektörüne Yönelik Ulusal Nakit Destekler

TÜBİTAK-TEYDEB Destekleri

Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB), özel sektör kuruluşlarının Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerini desteklemek üzere aşağıda listelenen programlar aracılığı ile proje bazlı Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine geri ödemesiz (hibe) destek sağlamaktadır.

- 1512** - Teknogirişim Sermaye Desteği Programı (BiGG)
- 1501** - TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı
- 1503** - Proje Pazarları Destekleme Programı
- 1507** - TÜBİTAK KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı
- 1511** - TÜBİTAK Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı
- 1514** - Girişim Sermayesi Destekleme Programı (GİSDEP)
- 1602** - TÜBİTAK Patent Destek Programı
- 1505** - Üniversite-Sanayi İşbirliği Destek Programı
- 1515** - Öncül Ar-Ge Laboratuvarları Destekleme Programı
- 1601** - Yenilik Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destekleme Programı
- 1513** - Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı

Bu kapsamda, uygulamada özel sektör kuruluşları tarafından en çok başvuru yapılan programlar sektör ve konudan bağımsız olarak proje başvurularının yapıldığı 1501 - TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı ile 1507 - TÜBİTAK KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı ve çağrı bazlı başvuruların kabul edildiği 1511 - TÜBİTAK Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı'dır.

- 1501 - TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı'nda Türkiye'de yerleşik tüm sermaye şirketleri tarafından yapılan başvurular %40-60 oranında desteklenmektedir. Destek süresi proje bazında en fazla otuz altı (36) aydır.
- 1507 - KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı kapsamında KOBİ'ler tarafından yürütülen 500.000 TL bütçe ve 18 ay süre ile sınırlı olmak üzere her bir KOBİ için ilk 3 proje desteklenmekte olup, ortaklı proje başvurusu yapılması koşuluyla 2 proje daha bu program kapsamında desteklenebilmektedir. Destek oranı %75'tir.
- 1511 - TÜBİTAK Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı ile ülkemizdeki öncelikli teknoloji alanlarında hedef ve

ihtiyaç odaklı, izlenebilir sonuçları olan projelerin desteklenmesi hedeflenmekte olup, proje giderlerine büyük ölçekli kuruluşlar için %60, KOBİ'ler için %75 oranında geri ödemesiz destek verilmektedir. Sağlık Teknolojileri alanının ülkemiz için öncelikli teknolojilerden biri olması nedeni ile Program kapsamında bu sektöre yönelik proje teklif çağruları açılmaktadır. 2012-2014 yıllarında özellikle biyomedikal ekipmanlar, tıbbi tanı kitleri, biyo malzeme ve aşı alanında yeni Ar-Ge ve yenilik projeleri desteklenmiştir.

TÜBİTAK-ARDEB Destekleri

Araştırma Destek Programları Başkanlığı (ARDEB), tarafından yürütülen 1007-Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı ile üniversiteler, kamu Ar-Ge birimleri, özel kuruluşlar veya bunların oluşturduğu konsorsiyumlar tarafından yapılan proje başvurularına destek sağlanmaktadır. 2014 ve 2015 yılında yayımlanan çağrılar “Monoklonal Antikor veya Antikoru Bir Kısmını İhtiva Eden Biyobenzer Ürün Geliştirilmesi ve Üretilmesi”, “Rekombinant Protein İçeren Biyobenzer Ürün Geliştirilmesi ve Üretilmesi” ve “İnsulin veya İnsulin Analoglarının Biyobenzer Olarak Geliştirilmesi ve Üretilmesi” konu başlıklarından oluşmaktadır. 1007 Programı kapsamında sunulan projelerin Ar-Ge süresi en fazla 48 ay olup, bütçe üst limitleri çağrı sürecinde belirlenmekte, çağrı konusuna ve kapsamına göre değişmektedir. Destek oranı %40-100 arasında proje bütçesi ve gider dağılımına göre değişiklik göstermektedir.

ARDEB tarafından yürütülen 1003 - Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında ise Ulusal Bilim Teknoloji ve Yenilik Stratejisi çerçevesinde belirlenecek öncelikli alanlarda sonuç odaklı, izlenebilir hedefleri olan, ilgili bilim/teknoloji alanlarının dinamiklerini gözetilen ve yurt içinde yapılan Ar-Ge projelerininin çağrı bazlı desteklenmesi sağlanmaktadır. Program kapsamında desteklenen öncelikli alanlardan biri sağlık alanı olup, açılan çağrılarda duyurulan konu başlıklarına göre küçük ölçekli projelere 500.000 TL'ye kadar, orta ölçekli projelere 500.001 - 1.000.000 TL, büyük ölçekli projelere 1.000.001 - 2.500.000 TL destek sağlanmaktadır.

SAN-TEZ Destekleri

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen SAN-TEZ Programı ile ülkemize katma değer yaratacak yeni ürün ve/veya üretim yönteminin geliştirilmesi, mevcut üründe ve/veya üretim yönteminde yenilik yapılmasına yönelik sanayinin ihtiyaçları doğrultusunda yüksek lisans ve/veya doktora tez çalışmalarını içeren projelerin desteklenmesi amaçlanmaktadır. Proje başvuruları yıl içerisinde sürekli olarak alınmakta olup, destek oranları proje ortağı olan firmanın büyüklüğüne göre değişiklik göstermektedir. Proje ortağı firma mikro ölçekli işletme ise proje bütçesinin en fazla %85'i, küçük ölçekli işletme ise en fazla %80'i, orta büyüklükteki işletme ise en fazla %75'i, büyük ölçekli işletme ise proje toplam bütçesinin en fazla %65'i Bakanlıkça karşılanır. Geri kalan kısım ise işletme tarafından karşılanır.

İlaç Sektörüne Yönelik Avrupa Birliği Destekleri

Avrupa Birliği Çerçeve

Programları: Horizon 2020

Avrupa Birliği Çerçeve Programları, Avrupa'nın bilimsel ve teknolojik temelini güçlendirilmesi, endüstriyel rekabetin desteklenmesi, ülkeler arası işbirliğinin teşvik edilmesi amacıyla başlatılan ve Avrupa Birliği'nde çok uluslu araştırma ve teknoloji geliştirme projelerinin desteklediği bir Topluluk Programı'dır. İleri 1984 yılında başlatılmış olup, AB'nin "dünyanın en dinamik rekabetçi bilgi temelli ekonomisi" olması amacıyla hazırlanan Lizbon Stratejisi doğrultusunda 2007-2013 döneminde AB 7. Çerçeve Programı yürütülmüştür. Avrupa Birliği'nin yeni dönem Araştırma ve Yenilik Çerçeve Programı olan Horizon 2020 ise AB 2020 Stratejisi doğrultusunda Ar-Ge harcamalarını AB GSYH'nın %3 düzeyine çıkarmak, akıllı, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümeyi sağlamak amacıyla 2014 yılında başlatılmış olup, 2014-2020 yılları arasında yürürlükte kalacaktır.

Program kapsamında, Ar-Ge Hibeleri (Grants for R&D) projelerine %100, Yenilik Hibeleri (Grants for Innovation) projelerine %70 (Kar amacı gütmeyen kuruluşlar için %100), Destek ve Koordinasyon Eylemleri (CSA) projelerine %100 oranında geri ödemesiz destek sağlanmaktadır.

H2020 Programı kapsamında desteklenen konulardan biri Toplumsal Sorunlara Çözümler Önceliği altında "Sağlık, Demografik Değişim ve Refah" alanıdır. Bu alan altında sağlık ve hastalıkların anlaşılması, sağlığın geliştirilmesi, hastalıkların önlenmesi, hazırlık ve tarama, teşhisin iyileştirilmesi, yenilikçi tedavi yöntemleri ve teknolojileri, aktif ve sağlıklı yaşlanma, entegre sağlık hizmeti sunumu, sağlık verilerinin yayılımı, iyileştirilmesi konularındaki projeler desteklenmekte olup, bu konular kapsamında ilaç sektörüne yönelik proje teklif çağruları açılmaktadır.

Innovative Medicines Initiative (Yaratıcı İlaçlar Girişimi)

The Innovative Medicines Initiative (IMI) Avrupa'nın ilaç alanında lider konumuna gelmesi amacıyla Avrupa Birliği (Avrupa Komisyonu), EFPIA (European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations – Avrupa İlaç Endüstrileri ve Birlikleri Federasyonu) tarafından oluşturulan ortak bir teknoloji girişimidir. IMI yaşam bilimleri alanında dünyanın en büyük kamu-özel sektör ortaklığı olup, 2014-2024 dönemi için 3.3 milyar Euro bütçeye sahiptir. IMI, yılda 1 veya 2 kez proje teklif çağırısı yayınlayarak geleceğin ilaçlarını geliştirmek üzere KOBİ'ler, orta ölçekli şirketler, hasta organizasyonları, mevzuatla ilgili düzenleme yapan kurumlar, akademik araştırma takımları, sanayi kuruluşları, hastane ve ilaç sektöründe faaliyet gösteren diğer kurum ve kuruluşların bir konsorsiyum oluşturarak başvuru yaptıkları projeleri desteklemektedir.

Teknoloji Platformları

The European Technology Platform for Nanomedicine (Nano ilaçlar için Avrupa Teknoloji Platformu)

Teknoloji Platformları aynı sektörde faaliyet gösteren paydaşların sektördeki araştırma potansiyelini geliştirmek, seçilen teknoloji alanında yeni stratejiler belirlemek ve stratejik araştırma planları hazırlamak, bu stratejilerin hayata geçirilmesi konusunda gerekli kaynakları harekete geçirmek üzere ilgili teknoloji alanı altında bir araya geldikleri yapılardır.

Avrupa çapında katılıma açık olan Teknoloji Platformlarına üye olma, şirketler açısından uluslararası alanda sektöre özel stratejilerin ve eylem planlarının oluşturulmasına katkı sağlama, sektörde lider konumda olan yerli ve yabancı oyuncular ile biraraya gelme ve sektöre özel konularda birlikte çalışma imkanı yakalama, geleceğin teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik ortak eylem planlarının hazırlanmasına katkı sağlama, Avrupa Komisyonu tarafından sağlanan hibelerden faydalanmak üzere yeni Ar-Ge ve yenilik projelerinde Avrupalı kurumlarla işbirliği kurma ve işbirliği ağlarına katılım sağlama imkanı sunmaktadır.

İlaç sektöründe Avrupa'da faaliyet gösteren en büyük platform, Nano ilaçlar için Avrupa Teknoloji Platformu (The European Technology Platform on Nanomedicines)'dur. Avrupa'da ilaç sektöründe yapılmış olan söz konusu teknoloji platformu altında ilaç endüstrisinde faaliyet gösteren sanayi, kamu ve özel sektör araştırma kurumları, üniversite, klinik enstitüler ve hastaneler, kamu otoriteleri ve bilimsel, endüstriyel ve kamu birlikleri biraraya gelerek ilaç sektöründe yeni araştırma stratejilerinin belirlenmesi konusunda işbirliği yapmaktadır.

Nasıl Yardımcı Olabiliriz?

İlaç sektöründeki ve Ar-Ge faaliyetlerine sağlanan destek ve teşvik mekanizmaları alanındaki uzmanlar ile Ar-Ge mühendislerinden oluşan kadrosuyla Ar-Ge ekibimiz, şirketlere sağladığı hizmetlerle önemli bir katma değer yaratmaktadır. PwC Ar-Ge ekibi, ilaç sektöründe Ar-Ge faaliyeti yürüten şirketlere aşağıdaki alanlarda Ar-Ge danışmanlığı hizmetleri sunmaktadır.

- Ar-Ge Merkezleri: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na sunulacak Ar-Ge merkezi başvuru dosyasının hazırlanması ile Ar-Ge merkezi belgesinin alımı sonrasında gerek Ar-Ge merkezinde yürütülen faaliyetlere ilişkin gerekse yıllık faaliyet raporlarının hazırlanması esnasındaki denetim ve danışmanlık hizmetlerimiz,
- Teknokentler: Teknoloji geliştirme bölgelerinde yer alan şirketlere sağlanan destek ve teşviklere ilişkin danışmanlık hizmetlerimiz ve

bölgede şirket ya da şube kurulması esnasındaki altyapının oluşturulması ve başvuru süreçlerinin yürütülmesine ilişkin danışmanlık hizmetlerimiz,

- Nakit Destek Programları: Ar-Ge ve yenilik projelerine ilişkin özellikle TÜBİTAK ve Avrupa Birliği destek programlarına başvuruda bulunacak şirketlere başvuru sırasında ve projelerin destek sürecinde sağlanan danışmanlık hizmetlerimiz.

İletişim

Özlem Elver Karaçetin
Vergi Hizmetleri,
Şirket Ortağı
Tel: +90 212 326 64 56
ozlem.elver@tr.pwc.com

Ediz Günsel
İlaç Sektörü Lideri
Tel: +90 212 326 60 40
e.gunsel@tr.pwc.com

Kaan Memişoğlu
Vergi Hizmetleri,
Ar-Ge Kıdemli Müdür
Tel: +90 212 326 67 30
kaan.memisoglu@tr.pwc.com

Müjde Güler
Danışmanlık Hizmetleri,
Müdür
Tel: +90 212 326 23 04
mujde.guler@tr.pwc.com

www.pwc.com.tr/arge

www.pwc.com.tr/ilac